

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizărilor nr. 128g/2025 și nr. 190g/2025

privind excepțiile de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul
10 alin. (2) litera b) din Legea cu privire la avocatură, în redactarea
anterioară Legii nr. 13 din 21 ianuarie 2022

(condiții pentru exercitarea profesiei de avocat)

CHIȘINĂU
7 mai 2026

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Sergiu LITVINENCO,
dlui Ion MALANCIUC,
nei Viorica PUICA,
dlui Nicolae ROȘCA
nei Liuba ȘOVA, *judcători*,
cu participarea dlui Andrei Harbuz, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizările înregistrate la 3 iunie 2025 și 26 august 2025,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 7 mai 2026, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 10 alin. (2) litera b) din Legea cu privire la avocatură, în redactarea anterioară Legii nr. 13 din 21 ianuarie 2022, ridicate de dl Valeriu Sîrbu, în dosarul nr. 3-615/2022, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, și de către dl Timofei Osadenco, în dosarul nr. 3a-1081/2024, pendinte la Curtea de Apel Centru.

2. Sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate au fost trimise la Curtea Constituțională de dl Vitalii Ciumac, judecător de la Judecătoria Chișinău, precum și de completul de judecători format din dnii Ghenadie Mîra, Andrei Cașcaval și dna Victoria Sîrbu, judecători la Curtea de Apel Centru, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

3. Având în vedere identitatea obiectului sesizărilor, Curtea a dispus, pe baza punctului 18 din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, conexarea lor într-un singur dosar, căruia i-a atribuit numărul 128g/2025.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiilor principale

I. Sesizarea nr. 128g/2025

4. La 28 octombrie 2021, dl Valeriu Sîrbu s-a adresat cu o cerere Comisiei de licențiere a profesiei de avocat prin care a solicitat să fie admis în profesie.

5. Prin hotărârea nr. 4/2/2021 din 23 decembrie 2021, Comisia i-a acordat dlui Valeriu Sîrbu un termen de 15 zile calendaristice pentru achitarea taxei stabilite prin hotărârea Congresului avocaților din Republica Moldova.

6. La 31 decembrie 2021, dl Valeriu Sîrbu s-a adresat Comisiei cu o cerere prin care a solicitat să i se ofere un termen suplimentar de 90 de zile pentru achitarea taxei stabilite.

7. Prin hotărârea nr. 67/2/2022 din 8 februarie 2022, Comisia a hotărât restituirea cererii dlui Valeriu Sîrbu de admitere în profesia de avocat, împreună cu toate actele anexate.

8. La 7 martie 2022, dl Valeriu Sîrbu a depus la Judecătoria Chișinău o cerere de chemare în judecată împotriva Uniunii Avocaților și Comisiei de licențiere a profesiei de avocat. Acesta a solicitat instanței de judecată să constate neexaminarea în termen a cererii de a accede în profesia de avocat. De asemenea, dl Valeriu Sîrbu a solicitat să fie constatată întrunirea cerințelor de a accede în funcția de avocat și obligarea Comisiei de licențiere a profesiei de avocat de a adopta actul administrativ individual favorabil prin care să fie dispusă admiterea acestuia în profesia de avocat.

9. În procesul examinării cererii de chemare în judecată, dl Valeriu Sîrbu a ridicat excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 10 alin. (2) litera b) din Legea cu privire la avocatură, în redactarea anterioară Legii nr. 13 din 21 ianuarie 2022.

10. Printr-o încheiere din 27 mai 2025, judecătorul de caz a admis cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate și a dispus sesizarea Curții Constituționale în vederea soluționării excepției.

II. Sesizarea nr. 190g/2025

11. La 19 noiembrie 2021, dl Timofei Osadcenco i-a cerut Comisiei de licențiere a profesiei de avocat să-l admită în profesie, pe baza vechimii în munca de procuror mai mare de 10 ani, afirmând că îndeplinește condițiile impuse de articolul 10 alin. (2) litera b) din Legea cu privire la avocatură, în redactarea anterioară Legii nr. 13 din 21 ianuarie 2022.

12. Prin hotărârea nr. 4/2/2021 din 23 decembrie 2021, Comisia i-a acordat dlui Timofei Osadcenco un termen de 15 zile calendaristice pentru achitarea taxei stabilite prin hotărârea Congresului avocaților din Republica Moldova.

13. La 3 ianuarie 2022, dl Timofei Osadcenco i-a cerut Comisiei să-i ofere un termen suplimentar de 90 de zile pentru achitarea taxei stabilite.

14. Prin hotărârea nr. 68/2/2022 din 8 februarie 2022, Comisia a hotărât restituirea cererii dlui Timofei Osadcenco de admitere în profesia de avocat, împreună cu toate actele anexate.

15. La 10 martie 2022, dl Timofei Osadcenco a formulat o acțiune în contencios administrativ împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova pentru constatarea neexaminării în termen a cererii de a accede în profesia de avocat și în vederea obligării Comisiei de licențiere de a dispune admiterea sa în profesia de avocat.

16. Printr-o hotărâre din 23 februarie 2024, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a respins acțiunea dlui Timofei Osadcenco. În motivarea hotărârii sale, instanța a reținut, pe de o parte, că reclamantul nu s-a conformat obligației de a achita taxa stabilită prin hotărârea Congresului Avocaților din Republica Moldova, precum și, pe de altă parte, că acesta nu întrunește condițiile impuse de lege pentru a fi admis în profesia de avocat. Această hotărâre a fost contestată cu apel în fața Curții de Apel Centru.

17. La 4 iunie 2025, dl Timofei Osadcenco a ridicat excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 10 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 1260 cu privire la avocatură, în redactarea anterioară Legii nr. 13 din 21 ianuarie 2022.

18. Printr-o încheiere din 25 iunie 2025, completul de judecată a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a dispus trimiterea sesizării la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

Legislația pertinentă

19. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 16 Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 43 Dreptul la muncă și la protecția muncii

„(1) Orice persoană are dreptul la muncă, la liberă alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.

[...]”

Articolul 54 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

20. Prevederile relevante ale Legii nr. 1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură sunt următoarele:

Articolul 10 Cerințe pentru exercitarea profesiei de avocat

„(1) Profesia de avocat poate fi exercitată de persoana care are cetățenia Republicii Moldova, în privința căreia nu a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară sub forma tutelei, are diplomă de licențiat în drept sau echivalentul acesteia, se bucură de o reputație ireproșabilă și a fost admisă în profesia de avocat după efectuarea stagiului profesional și susținerea examenului de calificare.

(2) Sunt scutite de efectuarea stagiului profesional persoanele care au cel puțin 10 ani vechime în muncă în funcția de judecător sau procuror, dacă, în termen de 6 luni de la demisia din funcția respectivă, au solicitat participarea la examenul de calificare.

(3) Persoanele scutite de efectuarea stagiului profesional, până la participarea la examenul de calificare, sunt obligate să urmeze cursuri, în volum de cel puțin 20 de ore,

în cadrul Centrului de Instruire a Avocaților, privind etica și deontologia avocaților, administrarea profesiei și din alte domenii stabilite în statutul profesiei de avocat.”

Articolul 10 Cerințe pentru exercitarea profesiei de avocat

„(1) Profesia de avocat poate fi exercitată de persoana care are cetățenia Republicii Moldova, în privința căreia nu a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară sub forma tutelei, are diplomă de licențiat în drept sau echivalentul acesteia, se bucură de o reputație ireproșabilă și a fost admisă în profesia de avocat după susținerea examenului de calificare.

(2) Sunt scutite de efectuarea stagiului profesional și de examenul de calificare persoanele care:

b) au cel puțin 10 ani vechime în muncă în funcția de judecător sau procuror, dacă, în termen de 6 luni după demisia din funcția respectivă, au solicitat eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat.

d) au cel puțin 6 ani vechime în muncă neîntreruptă în funcția de judecător sau procuror, fiind absolvenți ai cursurilor de formare inițială a judecătorilor sau procurorilor din cadrul Institutului Național al Justiției.

[...]

[în redactarea anterioară Legii nr. 13 din 21 ianuarie 2022]

ÎN DREPT

A. Argumentele autorilor excepțiilor de neconstituționalitate

21. În motivarea excepțiilor de neconstituționalitate, autorii sesizărilor susțin că norma contestată este discriminatorie, întrucât instituie un tratament diferențiat în ceea ce privește accesarea în profesia de avocat între, pe de o parte, persoanele care au exercitat funcția de judecător sau procuror timp de cel puțin zece ani și, pe de altă parte, cele care au dobândit aceste funcții prin absolvirea Institutului Național al Justiției și au activat efectiv timp de șase ani. Conform autorilor sesizărilor, în primul caz legislatorul a stabilit condiția demisiei din funcție, pe când în cel de-al doilea – o astfel de condiție lipsește. Autorii sesizărilor precizează că acest tratament diferențiat nu este justificat și contravine principiului egalității consacrat de Constituție.

22. În opinia autorilor sesizărilor, prevederile contestate contravin articolelor 16, 43 alin. (1) și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

23. Examinând admisibilitatea sesizărilor privind excepțiile de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

24. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea cu privire la avocatură, ține de competența Curții Constituționale.

25. Curtea constată că excepțiile de neconstituționalitate au fost ridicate de părți în proces. Astfel, excepția este formulată de un subiect abilitat cu acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

26. Obiectul sesizărilor îl constituie textul „dacă, în termen de 6 luni după demisia din funcția respectivă, au solicitat eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat” din articolul 10 alin. (2) litera b) din Legea cu privire la avocatură, în redactarea anterioară Legii nr. 13 din 21 ianuarie 2022.

27. Curtea observă că prevederile contestate au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate, însă din perspectiva altor critici de neconstituționalitate (a se vedea DCC nr. 74 din 12 octombrie 2016). De principiu, această situație nu reprezintă un impediment pentru un nou control de constituționalitate al prevederilor contestate, din perspectiva altor critici (a se vedea DCC nr. 85 din 25 iulie 2024, § 15).

28. Curtea reține că excepțiile de neconstituționalitate au fost ridicate în două cauze de contencios administrativ în care se solicită constatarea neexaminării în termen a cererii de a accede în profesia de avocat și obligarea Comisiei de licențiere să emită un act administrativ favorabil, prin care să dispună admiterea reclamanților în profesie, pentru că aceștia ar îndeplini condițiile legale.

29. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că excepția de neconstituționalitate poate fi invocată într-un proces declanșat doar în cazul în care normele contestate sunt aplicabile la soluționarea cauzei aflate pe rolul instanței de judecată. Excepția de neconstituționalitate trebuie să exprime o legătură între problema de constituționalitate și fondul litigiului principal (a se vedea DCC nr. 57 din 19 aprilie 2021, § 5). Legătura respectivă presupune stabilirea unui grad de relevanță al excepției, în sensul de rol hotărâtor în soluționarea cauzei. Condiția relevanței excepției de neconstituționalitate, respectiv a incidenței textului de lege criticat în soluționarea cauzei aflate pe rolul instanței judecătorești, nu trebuie analizată *in abstracto*, ci trebuie verificat în primul rând interesul procesual al invocării excepției de neconstituționalitate, mai ales din prisma efectelor unei eventuale constatări a neconstituționalității textului de lege criticat.

30. Deși autorii contestă prevederi din articolul 10 alin. (2) litera b) din Legea cu privire la avocatură, în redactarea anterioară Legii nr. 13 din 21 ianuarie 2022, care reglementează cerințele de a accede în profesia de avocat, Curtea observă că în ambele cauze Comisia de licențiere a profesiei de avocat nu a analizat în fond cererile autorilor sesizărilor de a accede în profesia de avocat din perspectiva normei contestate, ci a decis restituirea acestora pentru că nu a fost achitată taxa stabilită prin hotărârea Congresului Avocaților din Republica Moldova.

31. Astfel, din cele expuse de autorii sesizărilor, Curtea nu poate reține nici un argument plauzibil care ar demonstra aplicarea normei contestate în litigiile principale. Așa fiind, Curtea constată că în aceste spețe nu este îndeplinită condiția privind interesul în invocarea excepției de neconstituționalitate prin prisma efectelor unei eventuale constatări a neconstituționalității textelor criticate în ceea ce-i privește pe autorii excepțiilor. Chiar și o eventuală admitere a excepțiilor de neconstituționalitate nu ar schimba cu nimic situația autorilor.

32. Prin urmare, contestarea prevederilor articolului 10 alin. (2) litera b) din Legea cu privire la avocatură, în redactarea anterioară Legii nr. 13 din 21 ianuarie 2022, reprezintă o *actio popularis*, care este inoperabilă în cadrul rezolvării excepțiilor de neconstituționalitate.

33. În consecință, pe baza celor menționate mai sus, Curtea constată că sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate sunt inadmisibile și nu pot fi acceptate pentru examinare în fond.

Din aceste motive, pe baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 27 alineatele (2) și (4) lit. c), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibile* sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 10 alin. (2) litera b) din Legea cu privire la avocatură, în redactarea anterioară Legii nr. 13 din 21 ianuarie 2022, ridicate de dl Valeriu Sîrbu, în dosarul nr. 3-615/2022, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, și de către de dl Timofei Osadcenco, în dosarul nr. 3a-1081/2024, pendinte la Curtea de Apel Centru.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

*Chișinău, 7 mai 2026
DCC nr. 70
Dosarul nr. 128g/2025*